

AUTOFORHANDLER – ER DU SIKKER?

**SÅDAN KAN I FOREBYGGE TYVERI, HÆRVÆRK
OG BRAND MED MERE**

INDHOLD:

Forord	5
--------	---

Vigtige overvejelser før I sikrer jer:

○ Brug tjeklisten og bevar overblikket	6
○ Lad sikkerhed blive en del af jeres kultur	8
○ Sådan regner I ud, hvor det er vigtigst at gøre noget	14
○ Overvej forskellige typer af sikring	22

Konkrete forslag til sikring:

○ Sådan kan I bruge taktisk sikring	28
○ Sådan kan I bruge mekanisk sikring	36
○ Sådan kan I bruge elektronisk overvågning	46
○ Sådan kan I forebygge it-kriminalitet	50
○ Sådan kan I forebygge brand og øvrige risici	54

Efterskrift	59
-------------	----

FORORD

Mange autoforhandlere har de senere år været plaget af tyveri af udstyr fra udstillede biler, fx airbags, katalysatorer og selestrammere. Sammen med politi og andre myndigheder er der lokalt gennemført en række konkrete tiltag for at minimere risikoen, men det er stadig afgørende, at den enkelte autoforhandler tager hånd om sagen.

Derfor har vi lavet dette idekatalog med viden og tips til, hvordan I kan arbejde med sikkerheden i jeres virksomhed og reducere risikoen for tyveri og andre trusler.

Udover vores store erfaring med autobranschen, kriminalpræventivt arbejde og konkrete sikringsløsninger hviler det følgende på disse grundholdninger:

- Sikring og sikkerhed er et fælles ansvar for alle i virksomheden – men ledelsen bør gå foran og vise vejen for de ansatte.
- Man kan ofte opnå en markant forbedring af sikkerheden blot ved at være opmærksom og bruge sin sunde fornuft.
- Alle autoforhandlere er forskellige, og det, som er rigtigt for den ene, er ikke nødvendigvis rigtigt for den anden.

Vi håber, at dette vil være en inspiration og en hjælp og ønsker jer god fornøjelse med sikringsarbejdet.

AutoBranchen Danmark, Syd- og Sønderjyllands Politi og G4S.

© Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Idekataloget er et resultat af et offentlig-privat samarbejde. Der er ingen afhængighed mellem Syd- og Sønderjyllands Politi og de øvrige parter.

TJEKLISTEN

BRUG TJEKLISTEN OG BEVAR OVERBLIKKET

Tjeklisten kan bruges til at få et overblik over sikringen i jeres virksomhed. Opdater den med jævne mellemrum, så I kan følge udviklingen og dokumentere – fx overfor et forsikringsselskab – at I arbejder aktivt med sikring for at forebygge og reducere skader. Husk at påføre dato for gennemgangen.

Det er ikke et ufravigeligt krav, at I kan svare JA på samtlige spørgsmål. Alle autoforhandlere er forskellige, og måske er nogle former for sikring slet ikke relevante for jer, selv om de er nødvendige for andre. Læs dog for en sikkerheds skyld videre om de emner, hvor I må svare nej. Se de relevante sidetal ud for hvert spørgsmål.

Senest kontrolleret af (navn og dato):

SPØRGSMÅL:

	Ja	Nej	
Har I en skriftlig sikkerheds- og sikringspolitik?	☐	☐	9
Har jeres ledelse taget stilling til sikringskulturen?	☐	☐	9
Har I udpeget en sikringsansvarlig?	☐	☐	11
Har I regler for håndtering af brud på sikkerhed/sikring?	☐	☐	12
Har I vurderet, hvor I kan sikre med størst effekt?	☐	☐	15
Har I overvejet forskellige typer af sikring?	☐	☐	23
Udfører I 'fyraftens-tjek'?	☐	☐	29
Stiller I krav til et eventuelt vagtfirma?	☐	☐	30
Har I adgangskontrol?	☐	☐	31
Er I med i et erhvervsnabohjælp-fællesskab?	☐	☐	32
Vedligeholder I jeres udendørsarealer?	☐	☐	33
Opbevares affald på jeres udendørsarealer korrekt?	☐	☐	33
Har I et trygheds samarbejde med jeres 'naboer'?	☐	☐	33
Har I forebygget mod tyveri af dele fra udstillede biler?	☐	☐	34
Er der hegn og porte omkring jeres udendørsarealer?	☐	☐	37
Er jeres låse i perfekt stand?	☐	☐	41
Er der belysning på jeres udendørsarealer?	☐	☐	41
Har I sikringsskabe/brandskabe?	☐	☐	42
Har I et nøgleskab?	☐	☐	42
Er jeres bygninger sikret (vinduer og døre m.m.)?	☐	☐	44
Anvender I mærkning af værdigenstande?	☐	☐	45
Har I tv-overvågning?	☐	☐	47
Har I installeret tyverialarm?	☐	☐	48
Får I alarm- og dækningsområde gennemgået hvert år?	☐	☐	49
Har I brandinstrukser?	☐	☐	55

Læs videre her, hvis svaret er nej

LAD
SIKKERHED
BLIVE EN DEL
AF JERES
KULTUR

For at understøtte arbejdet med sikring er det et godt udgangspunkt, at I formulerer jeres egen skriftlige sikkerheds- og sikringspolitik. Indbrud og tyveri har store omkostninger for de fleste virksomheder. De tab, der opstår, kan være vanskelige at forsikre sig mod. Derfor er det mindst lige så vigtigt at sikre virksomheden som at forsikre den.

En sikkerheds- og sikringspolitik vil typisk tage afsæt i formuleringen af nogle fælles værdier og hensigtserklæringer, blandt andet formål med politikken, og hvem der gør hvad, hvordan og hvornår. På baggrund af dette kan I udarbejde vejledninger og retningslinjer, som er nødvendige for de forskellige sikringsområder.

Det er vigtigt, at I signalerer en konsekvent holdning til sikkerhed og sikring, og at der etableres en sikkerhedskultur.

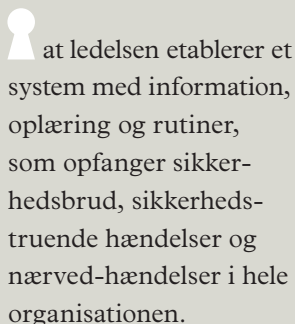
SIKKERHEDSKULTUR – ET LEDELSESANSVAR

God sikkerhedskultur er et ledelsesansvar. For at den enkelte ansatte kan udføre arbejdsopgaverne med god sikkerhedsadfærd, er det vigtigt, at ledelsen går foran som det gode eksempel for at ændre adfærden. Det er ledelsen, som beslutter hvilke sikringstiltag, der skal indføres, og hvilke rutiner som skal være gældende på arbejdspladsen. Ledelsen skal forklare for de ansatte, hvorfor de fysiske, elektroniske og administrative tiltag er vigtige.

Husk, at de ansatte ikke kan lære af deres fejl, hvis de ikke er bevidste om dem. Denne lærende tankegang skal indføres i hele virksomheden, så alle kan blive bevidste om eventuelle sikkerhedsmæssige fejl, som laves, så de ansatte har mulighed for at forbedre sig. Husk også på, hvilke forudsætninger den enkelte ansatte har – specielt med henblik på oplæring. Ansatte kan ikke bebrejdes for de fejl, der begås, fordi de ikke har fået rigtig og tilstrækkelig oplæring.

Det er de ansatte, som kender deres egen arbejdsplads bedst, og det er derfor klogt, at de trænes i, hvordan de skal reagere og varsle ved mistænkelig adfærd. Årvågne medarbejdere har ofte god mulighed for at identificere adfærd, som strider mod det normale.

God sikkerhedskultur handler om ...

at ledelsen etablerer et system med information, oplæring og rutiner, som opfanger sikkerhedsbrud, sikkerheds-truende hændelser og nærved-hændelser i hele organisationen.

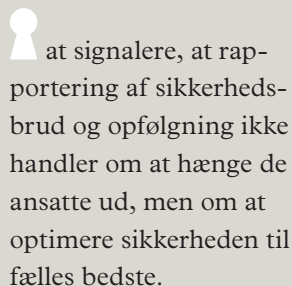
at bevidstgøre og motivere de ansatte til god sikkerhedsadfærd.

at der stilles krav til de ansatte om at indrapportere – og til ledelsen om altid at give en tilbagemelding.

at bruge de muligheder, I har til at beskytte vær-dier og personale med, bedst muligt.

at signalere, at rap-portering af sikkerhedsbrud og opfølgning ikke handler om at hænge de ansatte ud, men om at optimere sikkerheden til fælles bedste.

GIV ANSVARET FOR SIKRING TIL DEN RETTE PERSON

Det er en god ide at udpege en person, som har ansvaret for jeres sikkerhed og sikring i det daglige. At være sikringsansvarlig er en højstatus opgave, da den sikringsansvarlige har et stort ansvar for virksomheden og sikringen heraf. Det er den sikringsansvarlige, som i dagligdagen skal være drivkraften i sikringsarbejdet og vedligeholde og fremme den gode sikkerhedskultur.

Det endelige ansvar for jeres sikkerheds- og sikringspolitik ligger naturligvis altid hos ledelsen. Sammen med den sikringsansvarlige definerer ledelsen ansvarsområdet og udformer jeres sikkerheds- og sikringspolitik.

Hvis I har været udsat for tyveri, hærværk eller lignende, skal den sikringsansvarlige sammen med ledelsen analysere hændelsesforløbet for at finde frem til en løsning, der forebygger gentagelse.

Det er ikke nødvendigvis den sikringsansvarlige, der skal låse og sikre virksomheden hver aften/dag. Den opgave skal løses i fællesskab med alle virksomhedens medarbejdere. Den sikringsansvarlige har ansvaret for, at alle medarbejdere kender deres opgaver som beskrevet i sikkerheds- og sikringspolitikken og ved, hvordan de skal forholde sig, hvis et sikringsbrud opdages, for eksempel:

- Hvem orienteres i virksomheden, når der er begået sikringsbrud?
- Hvem anmelder sikringsbrud?
- Hvordan anmeldes kriminalitet til politiet?
- Hvem anmelder til forsikringsselskabet?
- Hvordan rekvireres afdækning og meget andet?
- Hvem må udtale sig til pressen?

Den sikringsansvarlige skal sørge for, at ændringer i sikkerheds- og sikringspolitikken kommunikerer ud til samtlige medarbejdere og opfor-

dre alle til at efterleve sikringskravene. Medarbejderne skal klart have at vide, at kontrollen foregår for at sikre virksomheden.

Det er den sikringsansvarlige, der i samarbejde med ledelsen står for forbedringer af sikringen. Den sikringsansvarlige skal derfor besidde passende kompetencer og have nødvendige beføjelser til at udføre forpligtelserne for sikring af virksomheden.

Den sikringsansvarlige bør være en person, som har et godt kendskab til jeres virksomhed, som har interesse for sikringsopgaven og motivationen til at påtage sig ansvaret. Den sikringsansvarlige skal have forståelse for de sikkerheds- og sikringsmæssige aspekter samt have evnen til at se fremad og forebygge.

Funktionen som sikringsansvarlig afhænger af virksomhedens størrelse og omfatter mange arbejdsopgaver. Derfor skal den sikringsansvarlige have eller tilbydes den nødvendige uddannelse og efteruddannelse. Der findes forskellige kurser i sikring hos private og offentlige institutioner.

SIKRINGSBRUD

Sker der brud på sikringen hos jer, skal alle medarbejdere vide, hvordan de skal forholde sig. Retningslinjerne skal nedskrives i sikrings- og sikkerhedspolitikken og for eksempel i personalehåndbogen, så medarbejderne har et sted at slå op. Det kan for eksempel være information om, hvordan man håndterer bestemte situationer hos jer, hvem der skal kontaktes med mere.

I skal ligeledes have faste regler for interne sikringsbrud, det vil sige brud udført af eller ved hjælp af ansatte. Hvordan skal medarbejderen, der begår eller er en del af sikringsbruddet, behandles? Skal medarbejderen have en advarsel eller fyres? Konsekvensen af interne sikringsbrud bør fremgå af ansættelseskontrakten, personalepolitikken og af sikrings- og sikkerhedspolitikken.

I skal også være bevidste om forskellen på sikringsbrud og personalegoder. Medarbejderne skal vide, hvad der er personalegode (kopiere konfirmationssange, bruge værkstedet til reparation af egen eller venners bil), og hvad der er tyveri (fx at tage sprinklervæske eller olie til privat brug)? Er det ikke defineret, kan medarbejderen hævde at være i god tro.

Må medarbejderne bruge værkstedet til reparation af egen eller venners bil?

SVIND OG TYVERI

Skellet mellem svind, tyveri og personalegoder er forskelligt fra autoforhandler til autoforhandler. Derfor er det nødvendigt at beskrive, hvordan man skelner, så medarbejderne ved, hvor grænsen går mellem, hvad de kan tillade sig at tage med hjem, og hvornår det bliver tyveri.

Forebyggelse handler om, at I erkender, at problemet kan opstå, og at ledelsen åbent og ærligt melder ud til medarbejderne, hvad der er acceptabelt.

Konsekvensen af brud på sikkerheds- og sikringspolitikken skal være klar og forståelig for alle medarbejdere.

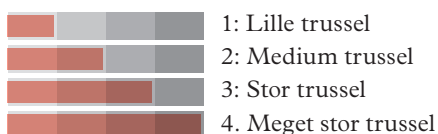
SÅDAN
REGNER I UD,
HVOR DET ER
VIGTIGST
AT GØRE
NOGET

Alle er udsat for trusler af forskellig karakter. Vi har identificeret 40 trusselstyper opdelt i otte overordnede trusselskategorier, der omfatter en række af de trusler, en virksomhed bør forholde sig til.

Modellen, som vi kalder Trusselsradar, kan anvendes til at danne et totalbillede af, hvad der truer din virksomhed. Den giver en unik grafisk præsentation af, hvordan de forskellige trusler fordeler sig, og du kan se hvilke trusler, der ikke er tilstrækkeligt håndteret.

Hver trusselstype har fire felter, der hver repræsenterer en klassificering af den pågældende trussel – hver trussel tildeles en score fra 1 til 4.

Trusselsradaren er også et godt værktøj i den vigtige dialog om trusler, som foretages mellem medarbejderne og den/de sikkerhedsansvarlige. Dialog og inddragelse af medarbejdere vil styrke årvågenheden (awareness) og skabe større fokus på eksisterende trusler.

Der er forskel på risikovurdering og trusselsvurdering, og selvom ordet trusselsvurdering oftest anvendes i forbindelse med terrortrusler, så findes der også mange andre former for trusler. Trusselsvurdering er niveauet før en risikovurdering og handler om at identificere truslerne, hvorimod risikovurderingen er en analyse af sandsynlighed x konsekvens for at en trussel udvikler sig til en risiko.

FIND DE OMRÅDER, I FÅR MEST UD AF AT SIKRE

Risiko handler om usikkerhed. Risiko kan beskrives som muligheden for, at noget ubehageligt og uønsket sker for virksomheden. Risiko er alle de ting, der truer os/virksomheden.

For at sikre at I får mest muligt ud af jeres arbejde med sikkerheden, er det en god ide, at danne jer et billede af, hvor I kan sætte ind med størst effekt. Nedenstående værktøjer kan hjælpe med at få prioriteret alle risici. Start med at lave en lang uprioriteret liste med alle de risici, virksomheden og medarbejderne kan finde, og begynd derefter at arbejde systematisk med dem.

START MED AT FINDE ALT DET, DER KAN TRUE JER

I kan eksempelvis finde jeres risici ved:

○ **Brainstorm**

Ledelse og medarbejdere byder ukritisk ind med ideer

○ **Interview**

Hvad og hvor ser de ansatte problemer og udfordringer? De, der står over for hverdagens risici, har ofte meget at byde ind med.

Tilmed giver det engagement og ejerskab, når tiltagene senere skal implementeres

○ **Gå en tur i virksomheden og se på den med kritiske øjne**

Hvor ser I svaghederne i forhold til kriminalitet, klima og brand?

○ **Analyse af arbejdsgange og rutiner**

Kan det gøres anderledes, så sikkerheden forbedres?

○ **Analyse af de fysiske rammer og forhold**

Kunne en anden indretning ændre noget?

○ **Tidligere hændelser/skader**

Kan vi lære noget af fortiden?

VÆRKTØJ TIL VURDERING AF RISICI

Sandsynligheden er sammensat af flere faktorer, for eksempel:

- Tid (hvor ofte sker det?)
- Modstandskraft i bygningen
- Attraktive varer i bygningen
- Statistik/historik

Sandsynlighed og konsekvens kan gives point og beskrives i en tabel:

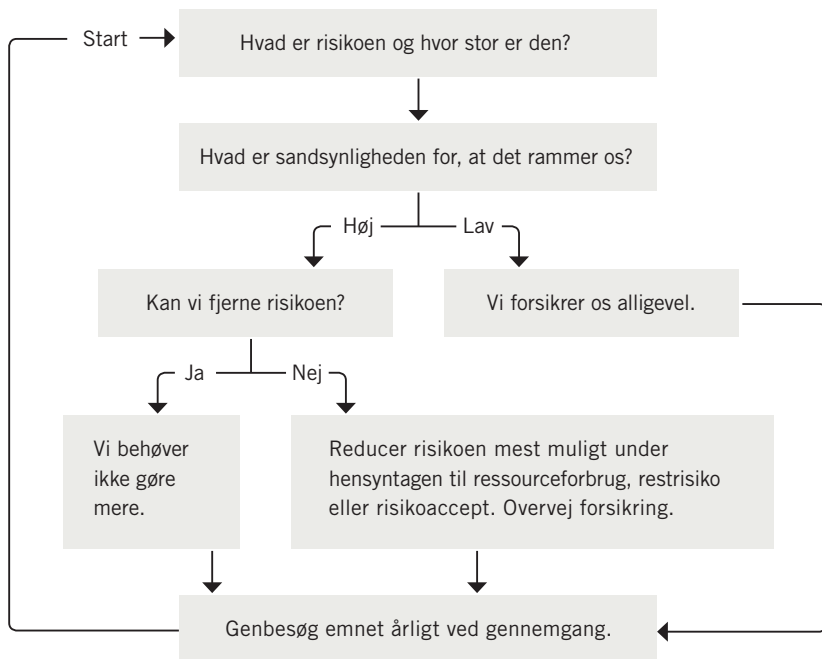
Risiko Fx indbrud, tyveri, brand osv.		Konsekvens				
		1 Ignorerbar	2 Ubetydelig	3 Mindre alvorlig	4 Alvorlig	5 Katastrofal
Sandsynlighed	0 (Under 0,5 %)					
	1 (0,5-20 %)					
	2 (21-40 %)					
	3 (41-60 %)					
	4 (61-80 %)					
	5 (81-100 %)					

Vurdering af sandsynlighed og konsekvens bygger som oftest på erfaringer med tilsvarende trusler – hvor ofte er de tidligere sket? Dette giver en samlet risikofaktor. Risikofaktoren er naturligvis vejledende, da den bygger på en subjektiv vurdering, men kan være en hjælp til at foretage de nødvendige prioriteringer.

Som det er vist i skemaet på næste side, kan virksomheden finde risikofaktoren ved at gange sandsynlighed og konsekvens. Ud fra den samlede risikofaktor kan risici herefter prioriteres.

Risiko	Point for sandsynlighed	Point for konsekvens	Risikofaktor Sandsynlighed x konsekvens	Prioritering
Indbrud	4	x 2	= 8	2
Brand	2	x 5	= 10	1
Tyveri airbags	3	x 2	= 6	3

Nedenstående flow-chart kan eventuelt benyttes til at vurdere hver enkelt risiko og være med til at sikre en ensartet arbejdsgang.

REDUCERING AF RISICI

Når sandsynligheden for skader og de økonomiske konsekvenser af disse er vurderet, kan I arbejde med hvilke rutiner og sikringstiltag, der kan reducere risikoen og/eller konsekvensen af skader, tyveri, indbrud, svind med mere. Grundlæggende er der fire ting, I kan gøre:

○ **Acceptér**

Risikoen accepteres, og der foretages ikke yderligere.

○ **Flyt**

Risikoen overføres til en 3. part, fx ved hjælp af forsikring, outsourcing eller lignende.

○ **Undgå**

Risikoen undgås ved at stoppe eller ændre den aktivitet, som er årsag til risikoen.

○ **Kontrollér**

Risikoen kontrolleres ved at indføre sikringsforanstaltninger, som fjerner eller reducerer sandsynligheden eller konsekvenserne.

For risici, der ikke kan accepteres eller fjernes, er det nødvendigt at minimere konsekvensen. Dette kan I almindeligvis håndtere med aktive og passive sikringstiltag samt driftsmæssige løsninger.

Risikostyring er en kontinuerlig proces, hvor I hele tiden må evaluere beslutninger, sikringstiltag og nye risici. Kun på denne måde sikres det, at risikostyringsindsatsen vedligeholdes og opdateres.

Mange virksomheder har tidligere blot tegnet forsikringer, når de har ønsket at sikre sig mod skader, men dette sikrer ofte kun delvist mod de økonomiske omkostninger, og ofte fører det til stigende forsikringspræmier og selvrisiko.

Ved at føre en aktiv risikostyring, hvor I løbende identificerer og vurderer risici og derefter hurtigt og målrettet sætter ind med forebyggende tiltag, er der ofte store gevinster at hente.

En effektiv risikostyring giver færre hændelser samt skader. Det giver:

- Tilfredse/trygge medarbejdere
- Bedre image – risikostyring er 'god stil'
- Stærk profil i forhold til andre virksomheder
- Lavere selvrisiko
- Lavere forsikringspræmier
- Minimerer økonomiske tab

MENNESKELIG ADFÆRD OG ARBEJDSPROCESSER

En analyse af forsikringsskader viser, at årsagen til 80 % af skaderne er menneskelig adfærd og arbejdsprocesser. Mange hændelser og skader kan altså undgås eller begrænses ved at øge bevidstheden hos medarbejderne gennem:

- Information og oplysning
- Uddannelse
- Tildeling af opgaver og ansvar til medarbejderne
- Central styring af risikovurderingen og -styringen
- Løbende evalueringer og erfaringsopsamling
- Instrukser
- Rutiner
- Forbud
- Planer
- Holdninger og adfærd

**OVERVEJ
FORSKELLIGE
TYPER
AF SIKRING**

Der findes ikke noget standardsvar på, hvordan man sikrer en autoforhandler. Alle virksomheder har forskellige behov, størrelse, bygninger, ansatte, grund og geografi. Desuden kan løsningen være en kombination af tekniske tiltag, for eksempel hegn, porte, låse, alarmer og overvågning samt mere taktiske initiativer, som for eksempel erhvervsnabohjælp, skiltning og vedligeholdelse. I bør med andre ord tænke jer godt om, før I vælger, hvordan I sikrer jer.

Overvej disse spørgsmål:

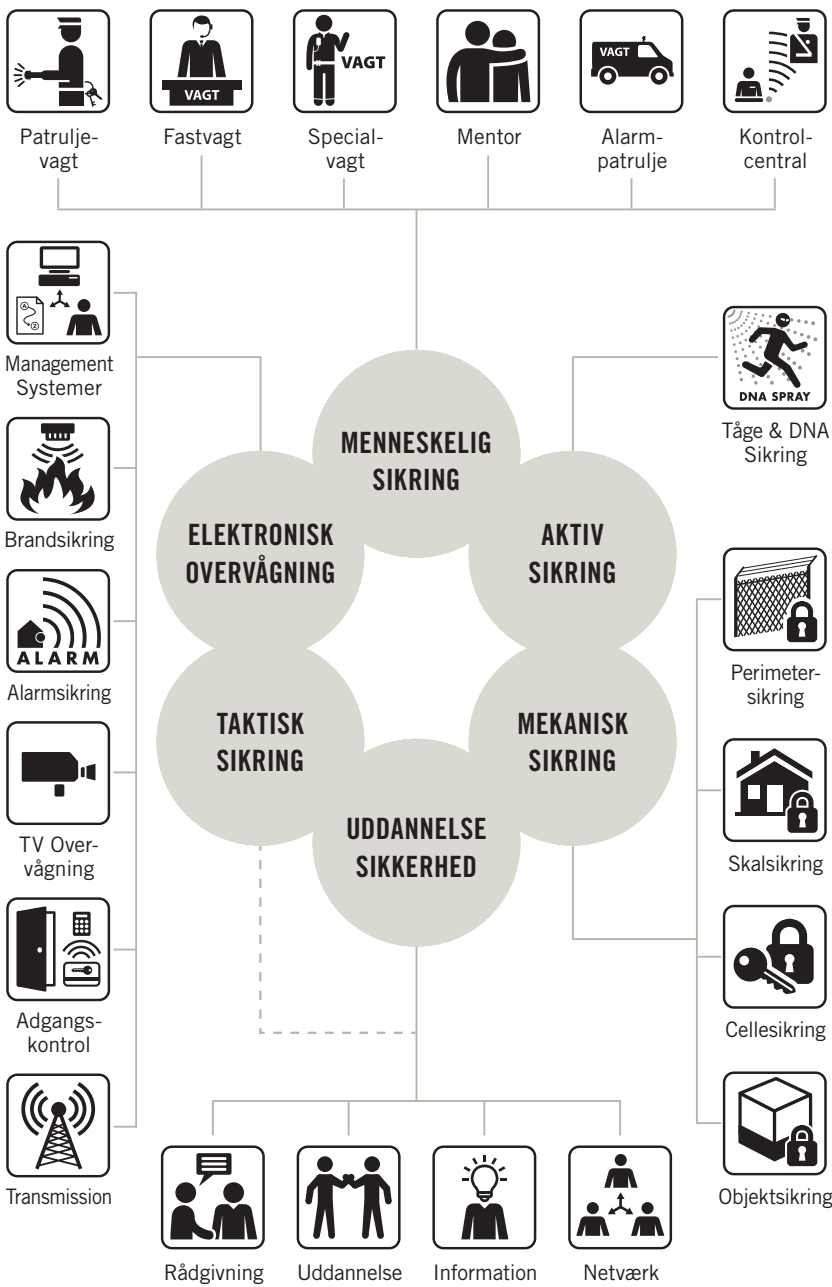
- Hvilke områder/objekter skal I sikre?
- Hvilke værdier har I?
- Hvad skal I sikre mod?
- Hvordan skal I sikre?

HUNDREDE PROCENT SIKRING

Teoretisk er det muligt at sikre en autoforhandler 100 %. Men ud over at de færreste mennesker vil bo eller arbejde i en 'bunker' eller 'Fort Knox', så vil alle sikringsløsninger under alle omstændigheder kunne omgås, så længe der er mennesker involveret.

Den eneste rentable måde at arbejde med sikring og forebyggelse er at kombinere forskellige sikringsformer. Analysemodellen MAMUTE (se næste side) belyser de indsatsområder og sikringsformer, du kan anvende for at opnå den optimale forebyggelse af kriminalitet og håndtering af risici og trusler.

Modellen giver overblik over og forståelse for sammenhængen mellem sikringsformer og kriminalitetssikring. Kort fortalt bliver sikring totalt set mere effektivt, hvis du tænker i helheder og anvender alle seks sikringsformer:

Her har vi valgt primært at fokusere på tre kategorier:

○ **Taktisk sikring**

Omfatter tiltag og forebyggende løsninger, der specielt baseres på sund fornuft og adfærd. Eksempler: Husk at låse døren, opsæt præventiv belysning, lav fyraftenstjek, arranger nabohjælp osv. Taktisk sikring er sjældent omkostningstung.

○ **Mekanisk sikring**

Sikringsløsninger, der fysisk hindrer, forsinker eller vanskeliggør hændelser. Eksempler: Hegn, porte, døre, aflåsning, vinduer, vægge og pengeskabe med mere.

○ **Elektronisk overvågning**

Sikringsystemer, der elektronisk overvåger indgange, bygninger og genstande med mere – samt registrerer hændelser og sender besked til eksempelvis en kontrolcentral. Eksempler: Automatiske indbrudsalarmanlæg, tv-overvågning, adgangskontrol, automatisk brandalarmeringsanlæg med flere.

I de følgende kapitler gennemgås de forskellige sikringstiltag, som I – med udgangspunkt i ovenstående opdeling – kan arbejde med.

Bemærk, at forsikringsselskaberne ofte vil stille krav til virksomheder og butikker om indbrudssikring og alarmovervågning. Kravene afhænger af, hvilken type virksomhed eller butik, der er tale om. Opfyldes kravene, er virksomheden nået langt med at beskytte sig mod indbrud. Opfylder en virksomhed ikke kravene, risikerer den større skade og ingen eller reduceret erstatning. Kravene fra forsikringsselskaberne er kun minimumskrav. Selv om sikringskravene er opfyldt, er der ofte behov for at stramme op på de taktiske rutiner.

INDBRUD

Indbrudstyvens hovedfjende nummer ét er *andre mennesker*, som kan opdage dem og gribe ind eller alarmere politiet. Derfor undgår tyven helst gerningssteder, hvor risikoen for at blive opdaget er for stor. Hvis tyven vurderer, at en eller flere af disse faktorer forbindes med stedet, bliver det mindre attraktivt som mål:

- Hvis det tager for lang TID at bryde ind, så tyven kan opdages
- Hvis det laver for meget STØJ at bryde ind, så tyven kan høres
- Hvis der er for meget LYS, som gør tyven mere synlig.

TÆNK SOM EN TYV

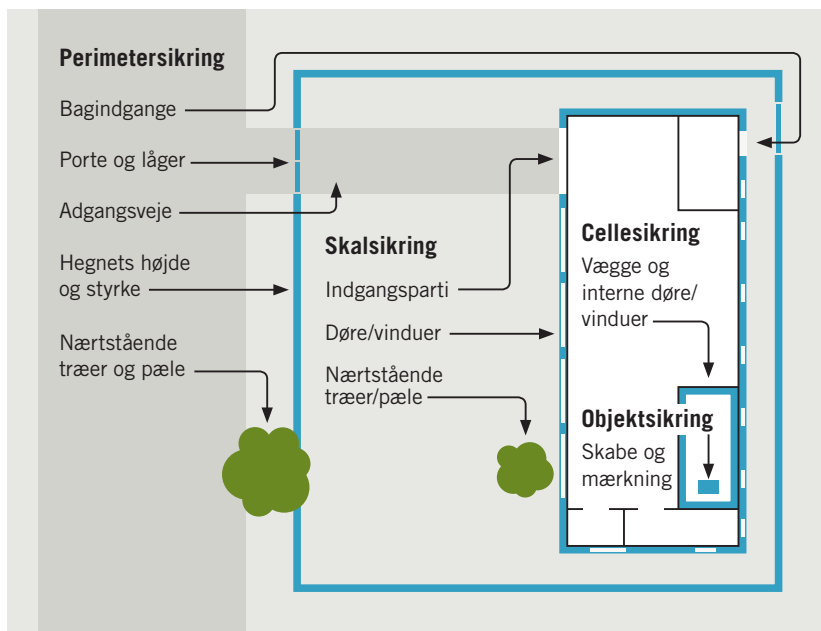
Sikring behøver ikke at blive meget kostbar. Ved at bruge sund fornuft og omtanke kan I besværliggøre indbrudstyvens arbejde. Det kan anbefales at forsøge at se virksomheden med en indbrudstyvs øjne. Hvis I forestiller jer, at I selv vil forsøge at skaffe jer adgang, hvad vil så forsinke og hvad vil forhindre. En sådan øvelse vil sandsynligvis hurtigt afdække de steder, der trænger mest til at blive sikret.

DE FIRE SIKRINGSLAG

De fire lag relaterer sig til, hvor på virksomheden, sikringen foretages:

- **Perimetersikring**
(områdesikring) – afgrænsning af matriklen, fx hegn og porte
- **Skalsikring** – bygningens ydre skal
- **Cellesikring** – de enkelte rum i bygningen
- **Objektsikring** – de enkelte genstande i bygningen

De fleste konkrete sikringstiltag kan høre under mere end ét af de fire sikringstyper, fx kan tv-overvågning både anvendes som perimeter-, skal- og cellesikring. Nedenstående tegning viser denne klassiske opdeling af en given bygning og hvilket lag af sikring, der refereres til.

**SÅDAN
KAN I BRUGE
TAKTISK
SIKRING**

Taktisk sikring omfatter tiltag og forebyggende løsninger, der især baseres på, at rutiner, proces, sund fornuft og omtanke sættes i system. Taktisk sikring er derfor sjældent omkostningstung.

FYRAFTENSTJEK

Der er flere mere eller mindre indlysende råd og rutiner, som mindsker risikoen for tyveri og indbrud – herunder:

- Luk vinduer, lås døre/porte og tilslut alarmer efter arbejdstid. En kontrol-central kan kontrollere, om alarmer er slået til på bestemte tidspunkter.
- Lad ikke bærbare computere, tablets, mobiltelefoner o.l. ligge fremme.
- Lås værdier inde i en godkendt værdiopbevaringsenhed.
- Belysning tændes/slukkes som aftalt.
- Persienser og gardiner rulles ned, så man ikke kan se ind – eller efterlades netop oppe, så man kan se, at der ikke er noget at komme efter.
- Undersøge om noget er unormalt og mistænkeligt, fx varer der af uforklarlige grunde er anbragt tæt ved porten.
- Tjek at rumovervågningen ikke er dækket af varer, inventar e.l.
- Tjek at udvendige lysfølere ikke er dækket/ødelagt.
- Tjek at der er åbent udsyn rundt om virksomheden, så en indbrudstyv ikke kan gemme sig bag fx containere eller affald.
- Tjek at gods og værdifulde ting ikke er efterladt i ulåst bygning.

Tilpas listen til jeres virksomhed.

Det er vigtigt, at ansvaret for jeres fyraftenstjek er placeret hos en navngiven person. Det kan også være flere personer, som deler opgaven, men hver arbejdsdag skal have én ansvarlig person. Alle medarbejdere hjælper til, men én person har det overordnede ansvar.

VAGTYDELSER

I kan også købe jer til de ydelser, som vagtfirmaer udbyder, herunder tilkald ved alarm i virksomheden. Vagtordningerne kan indeholde runderingsvandring, hvor vagten kontrollerer alle relevante steder, når medarbejderne er gået hjem. I bør dog altid selv lave et fyraftenstjek.

Vagtfirmaer tilbyder mange forskellige ydelser, og det er vigtigt, at I i samarbejde med vagtfirmaet finder frem til netop de ydelser, der er relevante for jer. Husk, at jeres forsikringsselskab kan stille særskilte krav.

Vagtfirmaet skal altid være godkendt af myndighederne. Herudover findes certificeringer, for eksempel ISO 9001, der blandt andet bekræfter, at vagtfirmaet aktivt gennemfører en formaliseret forretningsproces. På Forsikring & Pensions hjemmeside¹ findes en fortegnelse over certificerede vagtvirksomheder, som er registrerede.

Forlang en vagtrapport hver gang der er en alarmkørsel. Bed, som minimum, om runderingsrapporter med regelmæssigt mellemrum, hvis virksomheden har fast rundering. Gør det klart for vagtfirmaet, at I vil kontrollere deres responstider fra tid til anden, og at I vil lave kvalitetskontrol med deres ydelser. Aftal med dem, hvordan de dokumenterer deres responstider. Kan et GPS-signal fra vagtens køretøj anvendes som dokumentation for ankomsttidspunkt? Kan åbning af overvåget nøgleboks eller frakobling af tyverialarmen anvendes? Det skal aftales på forhånd. Manglende opfyldelse af responstiden bør have en konsekvens, som skal fremgå af kontrakten.

1) www.forsikringogpension.dk/virksomheder/fpsikring/tyveri/fagomraader/sider/vagtvirksomheder.aspx

ADGANGSKONTROL – NØGLER ELLER KORT?

Adgangskontrol handler om klare regler for, hvem der må komme hvor, hvornår og hvordan:

○ Hvem

Kun personer, der har behov for adgang, kan få det.

○ Hvor

Adgangsområderne begrænses til kun at omfatte de lokaliteter, der er påkrævede for den enkelte person.

○ Hvornår

Det skal sikres, at der kun gives adgang på faste tidspunkter i forskellige områder.

○ Hvordan

De enkelte døre tildeles et passende niveau, afhængigt af blandt andet værdien i det sikrede område.

Den simpleste form for adgangskontrol er nøgler. Hvis virksomheden opdeles i sektioner med flere forskellige tilhørende nøgler, kan forskellige personer tildeles adgang til et eller flere områder. Det er billigt at etablere, men tabes en nøgle, skal alle cylindere omkodes og nye nøgler udleveres. Undlader I at få cylindererne omkodet, kan uvedkommende få adgang ved brug af rette nøgle, og et evt. tyveri vil blive betragtet som 'simpelt tyveri'.

Som alternativ til nøgler kan I anvende adgangskort. Adgangskort kombineres typisk med en personlig kode til porte og døre, og den sikringsansvarlige kan indlægge adgangsrettigheder til den enkelte medarbejder angående tidsrum og områder på virksomheden. På samme måde kan for eksempel håndværkere udstyres med adgangskort, der kun giver adgang fra kl. 8-16, og leverandører, som leverer varer uden for normal åbningstid, kan få adgang til et begrænset område.

Adgangskontrol er en god og nem måde at administrere, hvem der færdes hvor. Det kan være fordelagtigt, at personalet har differentieret adgang til områder i virksomheden. Er det for eksempel nødvendigt, at personalet i administrationen har adgang til værkstedet, eller at mekanikere har adgang til salgslokalet?

Elektroniske adgangskort er typisk en nemmere og billigere løsning end nøgler, da de kan annulleres og ændres uden at skifte låsene. Nøgler kan ikke undgås, men antallet af nøgler i omløb kan reduceres til et minimum.

Ansvar for nøgler, kort og adgangsrettigheder bør placeres hos et begrænset antal personer.

ERHVERVSNABOHJÆLP

Erhvervsnabohjælp er en forholdsvis ny tilgang til forebyggelse af kriminalitet i sammenhængende erhvervsområder. Virksomhederne mødes og aftaler at holde øje med mistænkelig færden i området og orienterer hinanden løbende.

Alle medarbejdere i nabohjælpsvirksomhederne skal inddrages, så de er opmærksomme på uregelmæssigheder – også hos naboen – og de skal vide, hvordan de giver besked om mistænkelig adfærd.

Erhvervsnabohjælp giver større sammenhold blandt virksomhederne og øget opmærksomhed overfor uvedkommende, hvilket reducerer risikoen for kriminalitet i hele området. Skiltningen i sig selv har også en stor præventiv effekt.

Aftalerne skal holdes ajour – for eksempel gennem halvårlige møder, hvor der gøres status, og hvor motivationen fastholdes.

VEDLIGEHOOLD AF UDENDØRS-AREALERNE

I et erhvervsnabohjælpsområde, såvel som hos den enkelte virksomhed, er det vigtigt at fokusere på vedligeholdelse af udendørsarealer. Beskæring af buske og hegn gør det nemmere for naboen at holde øje og gør potentielle tyve utrygge, fordi de nemmere opdages. Velholdte erhvervsområder signalerer desuden engagement og ansvarsfølelse, hvilket ligeledes kan gøre potentielle tyve utrygge.

Udskift den knuste rude og reparer huller i hegnet, så indbrudstyre kan se, at der følges op på sikringen. Fjern affald og hold fortovet rent. Oprydning kan også være med til at forebygge hærværk.

TRYGHEDSVANDRING

En tryghedsvandring er en målrettet gåtur i erhvervsområdet med særligt fokus på de forhold, der kan skabe utryghed og gode betingelser for kriminalitet i området. For eksempel steder med dårlig belysning og dårlige oversigtsforhold eller områder med meget affald, graffiti, hærværk med videre.

Metoden tager udgangspunkt i, at netop dem, der arbejder i området, har det største kendskab til de lokale forhold og kan derigennem bidrage med ideer til, hvad der vil medvirke til at øge trygheden. Invitér naboerne, kommunen og det lokale politi og gå en tur i erhvervsområdet. Find de utrygge steder, der kan forbedres. I Danmark er der gode erfaringer med tryghedsvandringer i flere industriområder.

Læs mere i Det Kriminalpræventive Råds folder: *Tryghedsvandring i et erhvervsområde*.²

2) www.dkr.dk/materialer/trygge-byer/tryghedsvandring-erhvervsomraade/

EKSEMPEL PÅ FOREBYGGELSE AF TYVERI AF ENKELTDELE FRA UDSSTILLEDE KØRETØJER

Mange forhandlere er udsat for tyveri af airbags og katalysatorer. Tyveri af enkeltdele sker typisk ved, at sideruden i bilen knuses. Herefter kan døren åbnes, og der er fri adgang til kabinen. Delene demonteres på korrekt vis, så de ikke ødelægges. Gerningsmændene er meget bevidste om, hvor stor reaktionstiden er hos de enkelte forhandlere.

Gerningsmændene går målrettet efter bilmodeller, som har høj efterspørgsel på reservedele på det sorte marked. Derfor er det ikke nødvendigvis de dyreste biler, som bliver udsat for tyveri. Eksempelvis havde en forhandler en Volvo 850 med meget ekstra udstyr udstillet foran sin butik i månedsvis, uden at der er blevet stjålet fra den. Men samme forhandler kunne ikke lade den meget billigere Citroen Berlingo stå natten over uden for indhegningen, uden at den blev udsat for tyveri. Citroen Berlingo er solgt i flere eksemplarer end Volvo 850, og der er en efterspørgsel på dele til denne model.

Den bedste metode til at forhindre tyveri af enkeltdele fra bilerne er at besværliggøre gerningsmændenes adgang til bilerne ved at placere dem i en aflåst bygning med alarmovervågning eller i indhegnet, aflåst og gerne overvåget område. Her er den sikreste løsning et elektrisk hegn med elektriske tråde på den 'sikre side' og forbindelse til kontrolcentral via en tyverialarm. Alternativt kan hegnet overvåges med 'aktive skud' som er forbundet med tyverialarmen (se afsnit om tyverialarm).

Kan ovenstående ikke lade sig gøre, så bør de enkelte køretøjer overvåges individuelt med en sensor i kabinen, som trådløst har forbindelse til forretningens tyverialarm.

Sensorerne skal til- og frakobles, når forretningens tyverialarm betjenes. Det kan eventuelt suppleres med tv-overvågning, der er koblet op til en kontrolcentral, så personalet der kan verificere, hvad der foregår. Sensorer og tv-overvågning har den ulempe, at de ikke er hindrende foranstaltninger. Der kommer først et signal, når gerningsmændene er inde i bilerne eller tæt på, hvorimod hegnet både giver signal, før gerningsmændene er inde i bilerne, og virker hindrende.

Dermed bliver reaktionen på et alarmsignal en meget kritisk faktor. Jo længere tid der går fra alarmsignalet er modtaget, til en vagt er fremme ved forhandleren, jo bedre er mulighederne for gerningsmændene. Det er en svær balance, og det skal tænkes godt igennem, før I iværksætter en løsning. Den mekaniske sikring bør optimalt set holde tyven ude, indtil en vagt når frem. Er der tale om en verificeret alarm³ kan kontrolcentralen både afsende vagt og advisere politiet. Politiets almindelige prioritering af indkomne opgaver afgør, om der kan sendes en patrulje til stedet.

³) Alarmsignal fra to eller flere uafhængige alarmdetektorer indenfor kort tid, som derved sandsynliggør, at der er tale om en reel hændelse og ikke en fejlarmlarm

**SÅDAN
KAN I BRUGE
MEKANISK
SIKRING**

Mekanisk sikring er fysiske forhindringer, der vanskeliggør eller forsinker hændelser. Eksempler: Hegn, porte, ordentlige døre og vinduer, låse, vægge og pengeskabe m.m.

HEGN

Hegn opsættes typisk langs med omkredsen af en virksomheds område. Det gør det besværligt for uvedkommende at komme ind på jeres grund – og at komme ud igen med fx køretøjer.

Vær opmærksom på, at opsætning af hegn er reguleret i Hegnsloven. Fx med begrænsninger af højde og afstand til skel og nabobygninger. I skal også tage hensyn til lokalplaner, kommunale bestemmelser og tinglyste servitutter for ejendommen. Vær endvidere opmærksom på at redningsberedskabet skal kunne komme uhindret frem til bygningen. Bemærk, at en tilladelse fra kommunen kun forholder sig til kommunale bestemmelser og lokalplaner. Tinglyste servitutter skal I selv undersøge.

Det er ofte en større investering at få etableret et hegn, og I skal derfor nøje overveje både aktuelle og fremtidige behov.

Brug hegn med faste, små masker (panelhegn). Hegn af flettet tråd kan lettere klippes over, og der kan skabes en stor åbning på kort tid.

Overklatringssikring skal altid være en del af hegnet (lokale bestemmelser kan dog sætte begrænsninger for dette). Fx i form af pigtråd øverst eller ved, at de lodrette tråde i panelhegnet er længere i toppen og dermed skaber 'pigge', som gør det ubehageligt at kravle over.

Se efter, om der er noget i nærheden af hegnet, som gør det nemmere at klatre over. Er der fx træer eller levende hegn, skal de fjernes eller klippes tilbage. Hvis udhæng på bygninger eller tagflader hos naboen er for tæt på, kan det være nødvendigt at gøre hegnet højere og/eller bruge en mere aggressiv form for overklatringssikring, fx nato-pigtråd.

Hvis terrænet omkring hegnet ikke er med fast belægning (asfalt, fliser og lignende) skal der desuden sikres mod undergravning.

Mange tyverier starter med, at der som forberedelse bliver klippet hul i hegnet. Et dagligt tilsyn med hegnet er derfor en god ide. Tilsynet kan eventuelt udføres af et vagtselskab.

Blødt punkt, hvor man kan kravle under.

ELEKTRISK HEGN

Et elektrisk hegn er det mest effektive til at holde uvedkommende ude fra et område. Et elektrisk hegn er ufarligt at berøre, så længe man er på den udvendige side af hegnet. Først når man forcerer hegnet (over, under eller igennem) kommer man i kontakt med de strømførende dele, der er monteret på den indvendige side. Et eksisterende hegn kan opgraderes med elektriske tråde. Tal med jeres leverandør om mulighederne.

Et panelhegn bør minimum være 1,8 meter højt i sig selv. På den sikre, indvendige side monteres vandrette tråde, som er strømførende. På toppen monteres overklatringsikring i form af fx 5 vandrette strømførende tråde over hinanden. Den samlede højde bør minimum være 2 meter.

Der skal være overvågning af de strømførende tråde, så I får besked, hvis nogen klipper en tråd over, mens der er slukket

Elektrisk hegn med sikring mod undergravning.

for hegnet. Det kan for eksempel være en rød lampe, som tændes ved betjeningspanelet for tyverialarmen. På samme måde skal der sendes et signal, hvis nogen kommer i kontakt med de strømførende tråde, der skaber kontakt mellem tråd og jord. Hegnet skal sende et signal, fx via en eksisterende tyverialarm, til en kontrolcentral, der kan reagere efter den aftalte forholdsordre.

PORTE

Porte i hegnet skal som minimum være af samme kvalitet som selve hegnet og gerne bedre, da de udsættes for større påvirkninger. Porte skal også sikres på samme måde som hegnet. Strømførende tråde skal monteres med samme afstand som på det faste hegn. Når porten er lukket, skal den elektriske forbindelse være solid. Det må ikke være muligt at løfte lågen af hængslerne i lukket tilstand.

På denne port er el-tråde ikke ført ud på porten og overklatringsikringen er ikke tilpasset. Sørg for at få en rådgiver, der ikke fokuserer på et enkelt produkt, men tænker sikring hele vejen rundt.

Forsikring & Pension har i deres Sikringskatalog opstillet forskellige hegnstyper, som I kan bruge som inspiration⁴. I kataloget kan I ligeledes se forskellige typer adgangsporte.

Kontrollér også om jeres forsikringselskab stiller særlige krav til op-sætning af hegn.

⁴) [www.forsikringogpension.dk/virksomheder/fpsikring/tyveri/documents/kapitel 11 - perimetersikring og overvågning.pdf](http://www.forsikringogpension.dk/virksomheder/fpsikring/tyveri/documents/kapitel%2011%20-%20perimetersikring%20og%20overv%C3%A6gning.pdf)

PULLERTER

Pullerter kan forhindre, at biler fjernes fra forhandlerens område. Har I ikke hegn, vil forsikringen ofte kræve installation af pullerter og formulere krav til disse.

Pullerten er typisk opbygget af et stålrør på minimum 10 cm i diameter og minimum 80 cm højde over terræn. Pullerten skal være støbt fast i et betonfundament på minimum 30 cm i diameter. Den indbyrdes afstand mellem pullerterne bør ikke overstige 1,5 m, hvis de ikke er forbundet med en kæde. Er pullerterne forbundet med en kæde på minimum 12 mm godstykkel, kan den indbyrdes afstand øges til 3 m.

Et alternativ til pullerter kan være en grøft, ca. 1,5-2 m bred og ca. 1 m dyb. Jo stejle sider, jo bedre. En jordsvold med samme dimensioner kan også anvendes.

BOM

I stedet for en kæde kan en fast bom anvendes til afspærring af en indkørsel. Godsdimensionerne afhænger af bommens længde og hvilken type stål, der anvendes.

Aflåsningen er typisk den svageste del af en bom-løsning. Benyt en bolt-hængelås, der er meget svær at skære over, fordi bøjlen er skjult.

Bolt-hængelås

BELYSNING

Belysning kan have stor præventiv effekt, hvis det anvendes rigtigt og koordineres med andre sikringstiltag. Belysningen forringer muligheden for at skjule sig under et indbrud. Dermed er det mere sandsynligt, at naboer og forbipasserende vil reagere. Lyset bør placeres højt, så det lyser ud på en stor del af omgivelserne, men uden at blænde, så forbipasserende forhindres i at se, hvad der sker.

Belysningen skal oplyse hele området omkring virksomheden. Undgå at skabe mørke områder, hvor gerningsmænd kan gemme sig. Hvis I (eller jeres naboer) ikke ønsker permanent belysning alle vegne, kan bevægelsesaktiveret lys være en løsning. Belysningen kan etableres som såkaldt ”chok belysning” i form af en kraftig lampe med en bevægelsesføler, der tænder, når uvedkommende træder ind i området. Samtidig er det energibesparende, at lyset ikke brænder konstant.

Belysningen kan eventuelt understøtte tv-overvågning, og give billeder af bedre kvalitet. Det er også muligt at bruge infrarødt lys, som ikke synligt for det menneskelige øje, men kan ses af sort/hvide kameraer.

LÅSE

Ordentlige låse er en af de mest grundlæggende sikringsmetoder – og to låse er bedre end én og gør tyvens arbejdet dobbelt så besværligt.

Låse skal være godkendte og solide – og udskiftes, når der er tegn på slid. Er I i tvivl, om I er sikret godt nok, er det en god idé at få låsene gennemgået af en låsesmed.

Husk, at låsekasse, slutblik og cylinder skal passe sammen for at give den rigtige sikring. Der kan desuden være krav til låse fra jeres forsikringsselskab. Husk at få en installationserklæring på installerede låse. Det er dit bevis for korrekt udført arbejde over for forsikringsselskabet.

NØGLESIKKERHED

Aftal faste regler for, hvordan nøgler til jeres bygninger og biler opbevares og ind- og udleveres, så nøglehåndteringen hver gang foregår i ensartede og betryggende rammer. Også her handler det om sund fornuft og omtanke. I skal altid vide, hvem der har adgang til nøglerne.

Et nøgleskab er én måde at sikre nøglerne på. Her har typisk kun bestemte medarbejdere adgang til nøglerne.

PENGE-, NØGLE- OG VÆRDISKABE

Et pengeskab er ikke nødvendigvis brandsikkert, og et brandskab er ikke nødvendigvis tyverisikkert. Men der findes skabe, der kan begge dele.

I kan se, om et skab er testet ved at finde et certifikat på indersiden af skabets dør. Er der intet certifikat, er skabet som tommelfingerregel ikke testet og bør ikke anvendes til hverken brand- eller tyverisikring.

Nøgleskabe er en aflåst enhed fremstillet i stålplade, hvori der opbevares nøgler til bilerne. Det er vigtigt at købe solide kvalitetsskabe, der er testede – for eksempel efter internationale standarder som EN 1143-1, Grade 0 eller Grade 1. I kan få skabe, som kan rumme flere hundrede nøgler, men det er bedre at have flere mindre skabe. Det betyder nemlig, at en tyv ikke får adgang til alle nøgler ved at bryde ét skab op. Desuden kan I fordele nøglerne og styre, hvem der får adgang til det enkelte skab. Et nøgleskab bør være godkendt og leve op til forsikringsselskabernes krav. Der findes flere typer af skabe, som er godkendt af Forsikring & Pension.⁵

Et penge-, nøgle- og værdiskab bliver typisk leveret med en nøglelås. Denne aflåsning er sikker og relativt billig. Men hvordan opbevares nøglen til skabet, når skabet er låst? Hvis en medarbejder tager nøglen med sig, kan den tabes eller blive stjålet. Gemmer man nøglen et 'sikkert' sted, bliver gemmestedet før eller siden kendt af mange.

Et alternativ til nøglelåsen er en elektronisk kodelås. Fordelen er, at der bruges en 6-cifret kode til at åbne skabet med. Der er ingen fysisk nøgle, der skal gemmes væk eller kan tabes. Yderligere kan nogle elektroniske kodelåse sammenkobles med et adgangskontrolsystem, så man kan forlange, at der vises adgangskort, før kodelåsen kan betjenes og skabet åbnes. Sådan kan I holde øje med, hvem der har haft adgang til skabet i adgangskontrollens log.

Deponeringskabe til bilnøgler er typisk monteret udendørs på facaden og benyttes af kunderne til at aflevere nøglen til deres bil, når de kommer uden for åbningstid. Husk, at skabet skal være udstyret med en anordning, som forhindrer, at personer kan fiske nøgler ud af

⁵) http://www.forsikringogpension.dk/virksomheder/fpsikring/tyveri/produkter/sider/mekaniske_sikringsprodukter.aspx

skabet gennem hullet til indkast. En variant af dette skab er, at indkastet er ført gennem facadevæggen og ender i et nøgleskab på den indvendige side af facaden. Det gør det nærmest umuligt at få fat i noget udefra.

Udlevering af nøgler til kunder, som afhenter deres bil uden for normal åbningstid, kan løses med et nøgleskab opsat udendørs. Adgang til skabet opnås ved brug af en éngangskode udleveret til kunden af forhandleren. I skabet er der små skuffer, som indeholder hver sin nøgle. Kunden får automatisk adgang til den skuffe, som indeholder kundens nøgle. Skabet er forsikringsgodkendt og overvåget mod opbrud.

Husk installationserklæring, når skabet boltes fast af leverandøren.

SIKRING AF DØRE OG VINDUER

Døre og karme skal være solide, slutte tæt og være korrekt opklodset. Eventuelt kan mindre modstandsdygtige døre forbedres ved at sætte stålplader fast på indersiden. Husk solid fastgørelse!

Vinduer skal generelt være velholdte og med solidt monteret karm. Desuden skal de sikres ordentligt, så de er svære at afmontere udefra. Standardhasper er ikke nok til at holde tyve ude. Der findes gode solide hasper, som kan eftermonteres, og som giver meget mere modstand. Glaslisterne skal være fastgjort med énvejs-skruer eller være limet fast. Møre eller løse glaslister gør det nemt for en tyv at fjerne ruden. Overvej at lade selve ruden fastlime til rammen. Det er en selvfølge, at vinduerne er lukkede og haspede ved arbejdstids ophør.

Glas kan yderligere sikres med sikringsfilm, gitre eller rullejalousier. Man kan også udskifte glasset med decideret indbrudssikret glas.

HÅNDTERING AF DOKUMENTER

I forbindelse med køb af en bil håndterer en forhandler mange personlige oplysninger, som kunden forventer bliver behandlet fortroligt.

Lad ikke sagsmappen for et bilkøb ligge frit tilgængelig i åbningstiden. Læg dem i et arkivskab, så de er ude af syne – eller endnu bedre: i et penge- eller værdiskab. Hent først sagsmappen, når kunden er til stede.

MÆRKNING AF VÆRDIGENSTANDE

Virksomheder kan sikre tyvetækkelige genstande ved at mærke dem med et synligt eller usynligt mærke. De forskellige metoder egner sig til forskellige genstande. Når man skifter med mærkning er det med til at afskrække tyve, da det bliver besværligt og risikabelt at afsætte tyvekosterne. Mærkning hjælper desuden politiet i opklaringsarbejdet.

Mærkning af værdigenstande kan udføres ved hjælp af elektronisk gravørværktøj, mærkater eller ridsepen.

En ny teknologi til mærkning af genstande er en væske, som er nærmest usynlig indtil den belyses med UV-lys. I væsken findes en mikroskopisk talkode, som er unik for hver bruger. Denne kode bliver låst til virksomheden, når virksomheden køber den usynlige mærkning. Koden kan aflæses med et kraftigt forstørrelsesglas, og politiet kan derved spore ejeren til en given genstand via registeret. Denne mærknings-løsning findes også i en version med kunstigt fremstillet DNA tilsat. DNA er også unikt og kan ved hjælp af en laboratorie-analyse spores tilbage til ejeren.

**SÅDAN
KAN I BRUGE
ELEKTRONISK
OVERVÅGNING**

Elektronisk overvågning er en intelligent sikring, som via kameraer eller forskellige former for detektorer kan registrere hændelser og reagere på dem. Reaktionen kan fx være at sende besked til en kontrolcentral, sætte alarmen i gang eller fylde lokalet med tåge.

Hvis I skilter tydeligt med det, har mange former for elektronisk overvågning en præventiv effekt.

TV-OVERVÅGNING

Tv-overvågning i sig selv hindrer ikke tyveri, men kan medvirke til at reducere svind og tyverier og levere beviser for et givent tyveri samt måske anvendes i identificeringen af gerningsmanden. Tv-overvågning bør som hovedregel kombineres med andre sikringsmetoder. Typisk er det en god idé med tv-overvågning ved virksomhedens porte og døre (ind- og udgange), ligesom det kan bruges til at overvåge udendørs-områder med udstillede biler.

Tv-overvågning kan i dag leveres med avanceret software, som kan analysere billedmaterialet og ud fra valgte kriterier give alarm. Det er fx muligt at få alarm på én type bevægelser (mennesker) og ignorere alle andre typer bevægelser (dyr, flag der blafrer osv.).

Det er også muligt at streame billedmaterialet til en kontrolcentral. Det giver mulighed for fjernovervågning af virksomheden med verificering af, hvad der sker og hurtig igangsættelse af respons. Den umiddelbare respons kan være anrån af personer på området, hvis der er monteret højttalere til dette formål. Næste respons kan være afsendelse af vagt.

Tv-overvågning kan også være relevant, hvis I oplever trusler eller afpresning, fx i form af krav om beskyttelsespenge. Gem overvågningsbillederne og udlever dem til politiet.

Dansk lovgivning kræver, at der tydeligt skiltes med, at området tv-overvåges. Tal med installatøren og sæt jer ind i reglerne, inden I opsætter overvågningsudstyr. Husk også at underrette medarbejderne om brugen af tv-overvågning.

Datatilsynet har udformet en skabelon til et skema om tv-overvågning, så virksomheden beskriver og informerer om, hvad formålet er med tv-overvågning. Datatilsynet anbefaler, at skemaet anvendes, selv om virksomheden har en sikkerhedspolitik. Skemaet kan hentes på www.datatilsynet.dk.

Det Kriminalpræventive Råd, Forsikring & Pension, Justitsministeriet og Datatilsynet har udarbejdet foldere om overvågning med ideer til, hvad man bør overveje og iagttage, inden man opsætter tv-overvågning.

TYVERIALARM

En velfungerende tyverialarm kan også overvejes, idet alarmsystemer kan stresses tyven. Nogle alarmer tænder lys eller starter en sirene, hvis en person forsøger at bryde ind.

Tyverialarmer er i sig selv ikke en forhindrende sikring, men derimod en overvågning. Hvis, der skal prioriteres mellem tyverialarm eller mekanisk sikring, er anbefalingen, at mekanisk sikring prioriteres først. Og der skal altid være sammenhæng med den mekaniske sikring og den elektroniske overvågning.

Der findes flere typer af detektorer, som kan monteres udendørs. En hyppigt anvendt model er det 'aktive skud'. Det er en sender og en modtager, som sidder overfor hinanden. Senderen udsender flere infrarøde stråler, som registreres af modtageren. Brydes strålerne, udløser det en alarm. Tal med din alarminstallator om fordele og ulemper.

En af de nyeste teknologier er at anvende radar-løsninger til detektering af uvedkommende. Radarer er ultra præcise og kan se i alt slags vejr med mere.

Alarmer bør altid være tilsluttet en godkendt kontrolcentral med hurtig reaktion fra et vagtselskab. Anlæg uden en eller anden form for reaktionsapparat har meget begrænset værdi.

Få din alarm gennemgået af installatøren mindst én gang om året. Du kan fx have foretaget ændringer i indretningen, som påvirker alarmens dækningsområde. Få en installationserklæring som dokumentation for, at installationen er udført i henhold til det sikringsniveau, som fx forsikrings-selskabet har fastlagt. I skal altid have det originale dokument. En installationserklæring anvendes af F&P-registrerede installatørvirksomheder. Se nærmere på Forsikring & Pensions hjemmeside⁶.

TÅGESIKRING

En alarm kan udvides med en tågekanon, som aktiveres ved hjælp af automatisk indbrudsdetektering. Tågekanonen fylder på få sekunder et lokale med en tæt tåge, der gør det umuligt for tyven at orientere sig.

Tågesikring er en effektiv måde at stoppe en tyv på, og tyven må ofte tage flugten tomhændet.

I kombination med stroboskoblys og sirenelyd er det et meget effektivt supplement til sikringen.

6) www.forsikringogpension.dk/virksomheder/fpsikring/tyveri/installationserklaeringer/sider/installationserklaeringer.aspx

**SÅDAN
KAN I
FOREBYGGE IT-
KRIMINALITET**

Computere er i dag en integreret del af arbejdsdagen for alle virksomheder. Kundeoplysninger håndteres, arbejdssedler udfyldes og ordresedler sendes. Derfor er computere et sårbart punkt.

Ofte høres begrebet *hacket* eller *hacker-angreb*, men disse typer af it-kriminalitet er relativt sjældne, især overfor små virksomheder. Hacking er omkostningstungt og risikabelt for gerningsmændene, som derfor sigter efter større mål. Ofte vil de hellere angribe virksomheden ved for eksempel at få adgang til bygningen, stjæle information eller installere programmer til at åbne adgangen udefra.

De reelle trusler for mindre virksomheder er især varianter af følgende:

- **CEO fraud / Business Email Compromise**
– bedrageri, direktørsvindel, identitetstyveri
- **Datatyveri** – ubeskyttet data kopieres eller fjernes
- **Malware** – spyware, ransomware, fremmed software plantes i server
- **Phishing** – opsnapping af oplysninger

Alle virksomheder – store som små – bør have et sæt retningslinjer for brug af it. Det bør være en skriftlig it-sikkerhedspolitik, hvor ledelsen synliggør overfor medarbejderne og andre personer, som interagerer med virksomheden, hvad acceptabel brug af it er.

Det er også nødvendigt med et minimum af tekniske tiltag for at beskytte sikkerheden. Særligt vigtigt er det at sørge for, at jeres software altid er opdateret. Desuden bør I installere en sikkerhedspakke med blandt andet antivirus og firewall. Endeligt bør I have styr på, hvem der bruger systemerne og sikre, at de ikke har administrationsrettigheder, og at deres aktiviteter logges.

Husk også, at I kan komme langt med ganske almindelig fysisk adgangssikkerhed på kontoret. Sund fornuft og omtanke er ofte jeres bedste forsvar – også når det gælder it.

HVAD ER NOK SIKKERHED?

I kan købe jer fattige i it-sikkerhedsløsninger og opnå 99,99 % beskyttelse mod stort set alle former for angreb, men hver gang I halverer risikoen, fordobler I som oftest omkostningerne – og reducerer brugervenligheden.

Derfor bør I starte med at identificere de reelle trusler. For de fleste mindre virksomheder er den største trussel ofte ransomware. Der er mange måder at sikre sig på, men først bør I spørge jer selv:

- Hvor højt værdisætter vi vores data?
- Hvor stor er konsekvensen, hvis vi taber vores data?
- Hvor længe kan vi operere, før vi skal have vores data tilbage?

En simpel, billig og effektiv strategi, der adresserer problemet med ondsindet software, er at lave en offline backup-løsning, som fungerer.

SIKRING AF SERVERRUM

I mange virksomheder er serverrum og anden følsom elektronik helt vitalt for driften. Derfor bør det sikres på højeste niveau:

- Som udgangspunkt skal adgang til serverrummet være forbeholdt personer med ansvar for datasikkerheden.
- Rummet skal sikres mod indbrud med en kombination af mekanisk sikring og elektronisk overvågning.
- Udstyret skal sikres mod spændingsvariationer og statisk elektricitet og udsving på forsyningsnettet. Spørg din elektriker.
- Udstyret skal sikres mod brand-, røg- og rustskader. Vandførende rør i rummet bør undgås, og temperaturen skal reguleres.

10 GODE RÅD OM IT-SIKKERHED

1

Hold jeres it opdateret

Malware benytter ofte kendte huller i ældre udgaver af software.

2

Installer sikkerhedspakke

Som minimum bør I have firewall, spamfilter og antimalware/-virus.

3

Udnyt, at moderne browsere advarer om problemer

Det kan være irriterende, men lad være med at slå det fra!

4

Benyt sikkerhed på jeres trådløse net

Brug WPA2-kryptering, som understøttes af stort set alt.

5

Brug stærke passwords

Brug passwords med mindst 12 tegn, som er en blanding af tal, symboler samt store og små bogstaver – og skift dem regelmæssigt.

6

Brug jeres fornuft på nettet

Alle skal opføre sig fornuftigt på nettet og reagere, hvis noget virker mistænkeligt.

7

Hav en effektiv backupstrategi

– Og kontrollér jævnligt, at I også kan gendanne data.

8

Søg hjælp hos eksperter

Hvis I er i tvivl, så tøv ikke med at tage fat i en ekspert.

9

Ingen bør bruge administratorrettigheder i hverdagen

Lokale administratorrettigheder kan give en hacker let adgang til jeres systemer og bør kun bruges, når ingen anden metode virker.

10

Beskyt jeres mail og domæner

Sørg for, at SPF1, DKIM og DMARC er slået til. Er I i tvivl, så spørg jeres it-leverandør. Brug desuden digital signatur.

SÅDAN KAN I
FOREBYGGE
BRAND
ELLER
MINIMERE
SKADERNE

Brand kan betyde omfattende skader for enhver virksomhed. Derfor er det vigtigt, at I fokuserer på både *forebyggelse* og på rutiner og systemer, der kan *minimere skaderne*, hvis uheldet er ude.

Forebyggelse starter med gode vaner:

- Kaffemaskiner, fjernsyn o.lign. elektriske apparater skal altid afbrydes ved stik kontakten efter brug.
- Olie- og fernisklude kan selvantænde og skal efter brug anbringes i ubrændbar beholder med låg.
- Brandfarlige væsker (fx benzin, petroleum, acetone og sprit) skal anvendes med forsigtighed og opbevares i tillukkede beholdere.
- Oprydning og god orden i og uden for bygningen gør det sværere for en pyroman at skaffe materiale til en brand.

EL

55 % af brandene i erhvervsbygninger skyldes elektricitet, typisk på grund af nedslidning eller overbelastning af elinstallationer. Erfaringer fra ind- og udland taler klart for, at det er kosteffektivt at foretage regelmæssig termografering af eltavler. Det er virksomhedens ejer/bruger, som har ansvaret for, at elinstallationerne er i orden og lovligt udførte.

VARMT ARBEJDE

I forbindelse med mekaniker- og pladearbejde vil der ofte blive anvendt værktøj med åben flamme eller værktøj, der udvikler varme eller gnister. Sådant 'varmt arbejde' er hvert år skyld i mange brande. De fleste af disse brande kan dog undgås ved, at man tænker sig om og følger reglerne – herunder opsyn med arbejdsstedet efter arbejdets afslutning.

Når varmt arbejde udføres af eksterne håndværkere, bør I, inden arbejdet starter, udfylde en aftaleblanket, som underskrives af den ansvarlige virksomhedsleder, håndværkerne og brandvagten. Det hjælper jer med at huske, hvad der skal gøres for at begrænse risikoen. Håndværkere, der udfører varmt arbejde, skal være certificeret til det. Udfører jeres egne ansatte arbejdet, skal det foregå efter instrukserne og ved en egnet arbejdsplads.

Læs mere på Forsikring & Pensions hjemmeside⁷, hvor der ligger aftaleblanket og pjece om varmt arbejde. Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut (DBI) vejledning 10, del 1, 2 og 3 om Varmt arbejde, beskriver brandsikringsforanstaltninger, planlægning og gennemførelse.

MINIMÉR SKADERNE

Hvis uheldet er ude, er det vigtigt, at virksomheden er indrettet, så ilden spredes mindst muligt. For eksempel skal kiler fjernes fra branddøre og -porte, som ikke må stå åbne, medmindre røgdetektorer sørger for automatisk lukning ved brand. Flugtveje og trapper må ikke spærres. Gennemføringer i brandadskillende bygningsdele skal være lukket tæt, så brandadskillelsen ikke forringes. Erfaringer viser, at mange brande bliver unødvendigt store på grund af utætheder. Desuden er det vigtigt, at alle i virksomheden ved, hvordan de skal agere i tilfælde af brand.

HÅNDSLUKKERE

Alle brande er små i starten og kan let slukkes med håndslukningsudstyr som vandslange og CO₂-slukker, hvis de opdages i tide. Sørg derfor for tilstrækkeligt med brandslukkere og vandslanger, kontrollér løbende, at udstyret er let tilgængeligt, tydeligt afmærket og forskriftsmæssigt efterset – og at alle medarbejdere er instrueret i brugen. Det er en god investering.

⁷ <http://www.forsikringogpension.dk/virksomheder/fpsikring/brand/varmt-arbejde/Sider/varmt-arbejde.aspx>

AUTOMATISKE BRANDALARMANLÆG

Et automatisk brandalarmanlæg 'holder vagt' døgnet rundt og har til formål at opdage en begyndende brand og alarmere brandvæsnet. Et tilhørende sprinkleranlæg kan enten slukke en brand i begyndelsesfasen eller kontrollere branden, indtil brandvæsnet kommer.

Anlægget kan være krævet af myndighederne som en særlig betingelse i byggetilladelsen eller på baggrund af bygningsreglementet, men mange får anlægget installeret på eget initiativ for at sikre personer, værdier og bygninger. Ofte kan det desuden give rabat på brandforsikringspræmien.

Husk at beskrive i håndværkerreglementet, at der er et automatisk brandalarmanlæg. En falsk alarm kan koste flere tusinde kroner.

PLACERING AF AFFALDSCONTAINERE

For at undgå, at en brand i udendørs affaldscontainere og brandbart oplag kan sprede sig til bygninger, naboer eller andet oplag, er det vigtigt at følge brandteknisk vejledning nr. 29 om affaldscontainere fra DBI. Affaldscontainere må ikke placeres ved eller under overdækkede arealer, halvtage og tagudhæng, og for beholdere og containere over 120 liter skal disse afstandskrav overholdes:

- Min. 1,0 meter fra ubrudt ydervæg, fx mur, beton eller letbeton
- Min. 2,5 meter fra naboskel
- Min. 2,5 meter fra ubrudt ydervæg klasse 1, fx murværk og puds
- Min. 5,0 meter fra ydervæg klasse 2, fx træbeklædning
- Min. 5,0 meter fra vinduer og døre i facader

Forsikringsselskaberne stiller ofte de samme krav i forsikringspolice. Reglerne kan også med forbehold anvendes for beholdere/spande på under 120 liter.

EFTERSKRIFT

I denne manual har vi forsøgt at beskrive, hvad man som autoforhandler skal tænke over i sin dagligdag omkring sikring. Vi har givet råd, anbefalinger og konkrete eksempler på, hvad der er af muligheder med sikring. Start med at få et overblik og en status på den nuværende sikring. Derefter kan man begynde at arbejde videre med sikringen.

Det er vigtigt at få etableret et system for sikringen af sin virksomhed. Uden system og overblik bliver sikringen ikke effektiv, men koster mange penge. Værst af alt er dog, at sikringen ikke får den virkning man havde forestillet sig.

Det behøver ikke være en byrde at have en god sikring af sin virksomhed. Få gode velovervejede tiltag kan være rigeligt sammen med sund fornuft. Det er summen af sikringstiltag, som giver den ønskede virkning.

AutoBranchen Danmark

VIDEN TIL FORSKEL

SYD- OG SØNDERJYLLANDS **POLITI**

Vi holder øje med Danmark